

ពិភពសាសនាសុំឱ្យ " ទីដីវិយ" សុំទោសជាសាធារណៈនិងបញ្ឈប់ផ្សាយ

តួឯកស្រីក្នុងរឿងទីដីវិយជាជនជាតិហ្វីលីពីន

លោក មិនយិន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការនិងសាសនាបានស្នើទៅកាន់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ រួមនឹងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មានឱ្យចាត់វិធានការនិងទប់ស្កាត់ការផ្សព្វផ្សាយល្ខោនអបផេរ៉ា Opera រឿង ទីដីវិយជាដាច់ខាត ។

ក្នុងលិខិតចុះថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ លោករដ្ឋមន្ត្រី មិន យិន បានលើកឡើងថាក្រោយពីទូរទស្សន៍ ស៊ីធីអ៊ិនបានចាក់ផ្សាយល្ខោនអបផេរ៉ា រឿងទីដីវិយកាលពីថ្ងៃទី ២៥ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ រួចមកមានពុទ្ធបរិស័ទ ជាទស្សនិកជនព្រមទាំងក្នុងសហគមន៍ព្រះសង្ឃទូទាំងប្រទេសចាប់ពីថ្នាក់ក្រោមរហូតដល់ថ្នាក់ដឹកនាំកំពូល មានប្រតិកម្មយ៉ាងដាច់អហង្ការចំពោះការចាក់ផ្សាយល្ខោនខ្មែរវាក់អូបេរ៉ា Rock Opera ដែលមានន័យ ផ្ទុយស្រឡះពីសិក្ខាបទចំនួន ២២៧ ប្រការរបស់ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនា ។

លោករដ្ឋមន្ត្រី មិន យិន បានលើកឡើងនូវសកម្មភាពខុសឆ្គង៥ចំណុចនៃតួអង្គព្រះសង្ឃក្នុងរឿងល្ខោន

អបផេរ៉ា ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ។ កំហុសទាំងនោះគឺ ទី១-តួ សម្តែងស្លៀកពាក់ស្បែកចិវរកោរសក់ធ្វើជាសង្ឃវាច្រៀងក្បែកកើយបញ្ចេញអាការៈ ច្រឡោងខាម ច្រងេងច្រងាង ។ ទី២-ក្នុងឈុតមួយមានក្រុមឌីជេចេញមកវាច្រៀងហើយពោលពាក្យថា លោកសង្ឃចង់ស្រី ។ ទី៣-តួឯកប្រុសឈ្មោះសំ បានសម្តែងអាការៈ ជ្រួលជ្រើមញាក់មុខញាក់ មាត់វាយចិញ្ចើម ឱ្យចុងភ្នែក ដើមភ្នែកលួចមើលតួឯកស្រីនៅដែលកំពុងសូត្រធម៌ ។ ទី៤- តួអង្គដែលបានសម្តែងធ្វើជាអ្នកបូសពិតជាធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះព្រះរតនត្រ័យ ដែលតំណាងដោយព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរមកត្រូវនៃយើងដូចមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាថាព្រះ ពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋ ។ ទី ៥-ក្នុងឈុតមួយទៀតតួអង្គសំដែងបូសជាសង្ឃបានសឹក ទៅដេកជាមួយស្រីតែមួយរំពេចក្រោយបែរជាយកស្បែកចិវរមករុំព័ទ្ធខ្លួនទៅវិញ ។ ទាំងនេះ បានត្រូវលោករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការនិងសាសនាគូសបញ្ជាក់ថាធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ព្រះពុទ្ធ សាសនា ។

តួឯកប្រុសតួរ៉េសម្តែងជាតួសំក្នុងរឿងទីដីវិយ

ដោយសារតែយល់ឃើញបែបនេះ លោករដ្ឋមន្ត្រី មិន យិន ក៏បានទាមទារឱ្យអ្នកនិពន្ធ អ្នកដឹក នាំរឿង និងអ្នកសម្តែងតួជាសង្ឃត្រូវតែធ្វើការសុំទោសជាសាធារណៈចំពោះព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនាកម្ពុជា ។ អន្តរាគមន៍របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ធម្មការនិងសាសនាខាងលើនេះបានធ្វើឡើងដោយយោងលើប្រតិកម្មនិងការផ្តោលទោសដាច់អហង្ការចំពោះក្រុមហ៊ុនផលិតល្ខោនអបផេរ៉ា រឿង ទីដីវិយ ដែលដឹកនាំដោយលោក John Burt ។ ប្រតិកម្មដែលចាត់ទុកថាល្ខោននេះបានស្តែងចេញនូវអាការៈមិនគួរគប្បីចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា

គឺបានចេញពីសំណាក់គណៈសង្ឃនាយក ព្រះសង្ឃ សមណសិស្ស និស្សិត និងពុទ្ធសាសនិកគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ។ ប្រតិកម្មនេះ បានបង្ហាញឡើងតាមរយៈសេចក្តីប្រកាសរបស់សម្តេចព្រះមហាសុមេធាធិបតី នន្ទ ង៉ែត ព្រះសង្ឃនាយកកម្ពុជា ។

ក្នុងលិខិតចុះថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ ដាក់ជូនលោករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការនិងសាសនា សម្តេចព្រះសង្ឃរាជព្រះមហាសុមេធាធិបតី នន្ទ ង៉ែត បានលើកឡើងថា សាច់រឿងល្ខោនរ៉ាក់អបដេវ៉ា ទីដឺវីយ៉ំ មានសារជាតិផ្ទុយពីលក្ខណៈរឿងទុំទាវដែលជាអក្សរសិល្ប៍ខ្មែរ ។ ជាពិសេសតួសម្តែង ស្លៀកពាក់ស្បង់ចិវរ និងការសក់ធ្វើជាសង្ឃ ហើយបែរជារាំច្រៀង កៀកកើយ សម្តែងអាការៈច្រឡើសបើសច្រឡោងខាមច្រងេងច្រងាង គឺផ្ទុយ ពីតួអង្គពិតក្នុងរឿងទុំទាវរបស់ខ្មែរ ។ ព្រះតេជគុណបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ការសម្តែងនិងការដឹកនាំរឿងសម្តែងបែបនេះ គឺជាការជាន់ឈ្លីព្រះសង្ឃពុទ្ធ សាសនាខ្មែរ ធ្វើឱ្យព្រះសង្ឃខ្មែរជាង ៥ម៉ឺនអង្គ ចុះអាប័ឌិនកិត្តិយសអស់តម្លៃ ។

ជាងនេះទៅទៀត សម្តេចព្រះសង្ឃនាយក បានចាត់ទុកថា អ្នកនិពន្ធ អ្នកដឹកនាំរឿង និងអ្នកសម្តែងមិនបានស្គាល់ពិតម្ល៉ៃនៃស្បង់ចិវរ ដែលបាន ជ្រលក់ដោយពណ៌អម្ពត់ ។ ស្បង់ចិវរនេះហើយដែលត្រូវអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានបានចាត់ទុកថា ជាទង់ជ័យព្រះអរហន្ត ។ ស្បង់ចិវររបស់ព្រះសង្ឃក៏ត្រូវបានអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាគោរពនិងឱ្យតម្លៃទុកជាវត្ថុជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ស្មើដោយជីវិត ។

សម្តេចព្រះសង្ឃនាយក នន្ទ ង៉ែត បានបញ្ជាក់ថា ការសម្តែងតួជាសង្ឃហើយធ្វើអាការៈដូចក្នុងល្ខោនខ្មែររ៉ាក់អបដេវ៉ារឿងទីដឺវីយ៉ំ គឺជាការ ប្រមាថមើលងាយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះវិន័យនិងការប្រណិប័តន៍របស់ព្រះសង្ឃព្រះពុទ្ធសាសនាទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ហើយក៏ជាការប្រមាថ ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដែល ៩៥ភាគរយជាពុទ្ធសាសនិក ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សម្តេចព្រះសង្ឃនាយក បានបន្ថែមថា ការសម្តែងល្ខោនបែបនេះ គឺជាការជាន់ឈ្លីព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយមិនត្រឹមតែខុសនឹងវិន័យសង្ឃប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងខុសនឹងច្បាប់រដ្ឋស្តីពីការផ្តន្ទាទោសការកាន់អាវុធ និងការពាក់សម្លៀកបំពាក់ឯកសណ្ឋាន ។

មិនទាន់មានអត្ថាធិប្បាយពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈរួមនឹងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មានចំពោះប្រតិកម្មខាងលើនេះនៅឡើយទេកាល ពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ។ ក៏ប៉ុន្តែលោក ជុច ភឿន រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ដែលបានចូលរួមពិនិត្យការសម្តែងល្ខោនអឺរ៉ុបបស្ចិម ប្រទេសនេះបានមានប្រសាសន៍ថា ល្ខោនខ្មែររ៉ាក់អបដេវ៉ារឿងទីដឺវីយ៉ំជាល្ខោនទំនើបរបៀបអឺរ៉ុប ដែលយកលំនាំតាមសាច់រឿងទុំទាវរបស់ខ្មែរ ស្ទើរតែទាំងអស់ ។ លោក ជុច ភឿន បានបញ្ជាក់ថា រឿងទុំទាវនិងរឿងព្រះវេស្សន្តរបស់ខ្មែរបានត្រូវសម្តែងដាក់លើឆាករួចមកហើយ ។ រឿងទាក់ទងនឹងព្រះពុទ្ធសាសនាទាំង២នេះក៏ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីសិក្សាផងដែរ ។ ដូច្នេះ ការសម្តែងល្ខោនខ្មែររ៉ាក់អបដេវ៉ាពេលនេះ មិន ដែលមានទេក្នុងសង្គមខ្មែរ ដែលគេអាចរហូតដល់យកឧបករណ៍ភ្លេងខ្មែរនិងភ្លេងបរទេសដើម្បីបញ្ចូលគ្នាលេងបានយ៉ាងល្អ ។

លោក ជុច ភឿន បញ្ជាក់ថា សាច់រឿងហ្នឹងជាហ្នឹងសង្គមពិត ដែលមានទាំងការបញ្ចូលនូវទិដ្ឋភាពសង្គមសម័យបច្ចុប្បន្ន មានភ្លើងក្រហម ថ្នាំញៀន ហាងផឹកស៊ី និងបនស្រីពេស្យាជាដើម ។ ចំណែកតួអង្គព្រះសង្ឃវិញបានត្រូវលោក ជុច ភឿន ពន្យល់ថា មិនមែនជាការបង្កប់ដល់ ព្រះសង្ឃទេ គឺគ្រាន់តែដកស្រង់ពីចំណុចរឿងទុំទាវ ដែលនេនទុំលូចទៅសឹក ហើយទៅស្រឡាញ់តូស្រី ។ ចំពោះតួ លោកសង្ឃច្រៀងរ៉ាក់គ្រាន់តែ ជារូបភាពល្ខោនអបដេវ៉ាបែបបស្ចិមប្រទេសប៉ុណ្ណោះ ។

ទោះជាមិនមានអត្ថាធិប្បាយពីលោក John Burt អ្នកដឹកនាំរឿងល្ខោនអបធេរ៉ារឿងទីដំរីយំ ក៏ប៉ុន្តែលោកបណ្ឌិត ហ៊ឹម សុភី ផលិតករនិពន្ធបទ ភ្លេងក្នុងរឿងល្ខោនកូនកាត់នេះ បានមានប្រសាសន៍ថា ខាងអ្នកផលិតរឿងល្ខោននេះនឹងធ្វើការជួបជាមួយនឹងក្រសួងវប្បធម៌ក្រសួងធម្មការ សាសនា និងគណៈសង្ឃនាយក ដើម្បីបកស្រាយនិងទូលថ្វាយដល់គណៈសង្ឃឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវអត្ថន័យសាច់រឿងល្ខោនអបធេរ៉ារនេះ ។ តាមលោកបណ្ឌិត ហ៊ឹម សុភី ល្ខោនខ្មែររាក់អបធេរ៉ារឿងទីដំរីយំ បម្រើឱ្យព្រះពុទ្ធសាសនាទាំងស្រុង និងដើម្បីកេរមរតកវប្បធម៌ខ្មែរ ។ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែវិធីផ្សព្វផ្សាយធ្វើឡើងតាមបែបសម័យទំនើប ។

សូមបញ្ជាក់ថាល្ខោនខ្មែររាក់អបធេរ៉ារ Rock Opera រឿងទីដំរីយំ បានត្រូវសម្តែងនៅរោងមហោស្រពចេនឡា ក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញរយៈពេល៣ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ ។ ការសម្តែងនេះសម្រាប់តែថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ក្នុងជួររដ្ឋាភិបាល សិល្បករល្បីៗ ភ្ញៀវអន្តរជាតិ និងអង្គទូត ជាពិសេសក៏មានវត្តមានរបស់លោកឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សុខ អាន រដ្ឋមន្ត្រីទិស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។ ចំណែកនៅថ្ងៃទី ៥-៦-៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ គឺសម្រាប់សាធារណជនទូទៅចូលទស្សនាក្នុងតម្លៃថោក ។

សាច់រឿងល្ខោនកូនកាត់ខ្មែរអឺរ៉ុបនេះ បានត្រូវកាត់ចេញជាផ្នែកៗ ។ ផ្នែកខាងមុខពាក់ព័ន្ធនឹងព្រះសង្ឃ ដែលត្រូវបានយកលំនាំតាមរឿងទុំទារីនិង ទិដ្ឋភាពក្នុងសង្គមបច្ចុប្បន្ន ។ ចំណែកផ្នែកខាងក្រោយមានការបង្ហាញពីសម័យសង្គ្រាម លន់ នល់ និងសម័យ ប៉ុល ពត ។ ល្ខោនខ្មែររាក់អបធេរ៉ារ ដែលត្រូវចំណាយថវិកាប្រហែល ១លានដុល្លារអាមេរិក មានតួសម្តែងសរុប ៧០រូប ដែលជាជនជាតិអាស៊ីលាយអាមេរិក ។ ក្នុងនោះមានចំនួនកាត់ អាមេរិក កូរ៉េកាត់អាមេរិក ហ្វីលីពីនអាមេរិក ជប៉ុនអាមេរិក ខ្មែរអាមេរិក បារាំង និងសិល្បករខ្មែរ ។

ការសម្តែងនេះភាគច្រើនត្រូវនិយាយច្រៀងជាភាសាអង់គ្លេស ដោយមានតួឯកប្រុស ដែលធ្វើជាព្រះសង្ឃជាជនជាតិកូរ៉េកាត់អាមេរិក ។ ចំណែកតួឯកស្រីជាជនជាតិហ្វីលីពីនកាត់អាមេរិក ។ ដោយសារតែលក្ខណៈចម្រុះនេះហើយ បានជាលោកបណ្ឌិត ហ៊ឹម សុភី បញ្ជាក់ថា ដើម្បីឱ្យ យល់សាច់រឿងសម្តែងនេះ គឺទាក់ទងនឹងកម្រិតយល់ដឹង ហើយគេគួរតែមើលរឿងល្ខោនកូនកាត់នេះឱ្យបានច្បាស់ពី ២ ទៅ ៣ដង ទើបអាចស្វែង យល់បាន ។

(អត្ថបទដកស្រង់ពីសារព័ត៌មានរស្មីកម្ពុជា)